

Rerum Novarum 2014

Eucharistieviering

VOORAF

Eucharistie vieren n.a.v. Rerum Novarum is altijd een samenspel van het naar buiten brengen van onze boodschap én het vieren van wat onze beweging mogelijk maakt. Denken we maar aan dienstverlening, vrijwillig verenigingsleven en de inzet voor een solidaire, sociale, rechtvaardige en duurzame samenleving. In de teksten en in de homilie komen deze dan ook aan bod.

We bieden een **keuzemogelijkheid aan teksten**. Jullie keuze geeft zo een eigen kleur en hart aan deze viering.

Om de **aanwezigen biddend** te **betrekken** kunnen verschillen teksten samen gebeden worden (= *vet gedrukt*).

Het is aangewezen en zinvol om **vrijwilligers** van ACW en de partnerorganisaties te betrekken bij het **lezen** van verschillende liturgische teksten.

Een **welkomstwoord** kan gelezen worden door bijvoorbeeld de plaatselijke voorzitter. Een andere mogelijkheid is een **dankwoord** op het einde van de viering.

Liederen voor deze viering hebben we niet gekozen. Deze zijn immers sterk afhankelijk en verbonden met de plaatselijke geloofsgemeenschap. De liederen worden dan ook best gekozen in overleg met de voorganger en het (eventueel) aanwezige koor.

EUCHARISTIEVIERING

Welkom

Kruisteken

Openingswoord

In 1891 schreef paus Leo XIII de encycliek 'Rerum Novarum', wat 'over nieuwe dingen' betekent. De encycliek houdt zich bezig met de situatie van de arbeidersklasse en formuleert in de vorm van een aantal uitgangspunten de sociale leer van de Katholieke Kerk. Uitgangspunten van deze pauselijke encycliek waren een rechtvaardig loon, het recht op eigendom en solidariteit met de zwakkeren. Als instrumenten om deze doelstellingen na te streven, werden zowel overheidsingrijpen als de vorming van vakbonden genoemd.

123 jaar later staat het ACW ook voor ingrijpende 'nieuwe dingen'. In een congres op 14 juni zal de vernieuwde beweging een doorstart nemen. Met 11 partnerorganisaties – ACV, CM, Familiehulp, OKRA, Femma, Kwb, KAJ, Pasar, CM Ziekenzorg, IC (Internationaal comité) en Wereldsolidariteit – wordt een hedendaags netwerk uitgebouwd, waarmee we op zoek gaan naar en bouwen aan 'nieuwe sporen en nieuwe wegen' om onze missie waar te maken. Onze sociale beweging wil zich ook vandaag en in de toekomst verder inzetten en strijden voor een meer solidaire, sociale, rechtvaardige en duurzaam leefbare wereld.

Rerum Novarum is ook altijd een moment van diepe dankbaarheid voor de inzet van vele vrijwilligers. Een moment ook om 'Wereldsolidariteit' met het thema 'Wij willen schone kleren!' in de kijker te plaatsen.

De Hemelvaart van Jezus – het feest dat we vanavond/vandaag vieren - alsook het komende Pinksterfeest, kan je niet los denken van zijn lijden en zijn sterven. Wie niet durft solidair te worden met mensen die onrecht lijden en arm zijn, zal tevergeefs blijven wachten op de Geest en de kracht van God.

Moment van inkeer en ommekeer, moment van vergeving

(1)

In enkele ogenblikken stilte willen we ons laten aanspreken door de apostel Paulus waar hij schrijft in zijn brief aan de christenen te Rome:

'Ik doe niet het goede dat ik wil, maar het kwade dat ik niet wil' (Rom. 7,19).

Laten we ieder voor zichzelf eens in de levensspiegel kijken en ons afvragen:

'Hoe solidair en sociaal wil en kan ik zijn?'

'Wat houdt er mij tegen om mijn wens-solidariteit te beleven en/of te vergroten?'

'Hoe zit het met mijn sociale be-ziel-ing?'

En laten we dan na enkele ogenblikken van overweging en stilte samen bidden om Gods barmhartige aanwezigheid...

(2)

Omdat er een fundamentele ongelijkheid en onrechtvaardigheid bestaat tussen mensen en landen.

Omdat mensen levenslang kwetsbaar zijn en getekend door zwakte en tekort, bidden wij om inkeer en vergeving.

Omdat verdienste nooit puur individueel is.

Omdat tekort schieten en schuld hebben zelden 'puur persoonlijk' zijn.

Omdat een te grote kloof tussen rijk en arm ondraaglijk wordt voor de armen én voor de rijken.

Omdat te harde dualisering leidt tot minder menswaardigheid, bidden wij om vergeving.

Omdat een samenleving zonder financiële grenzen en zonder solidariteit het welzijn van allen ondermijnt, bidden wij om inkeer en ommekeer...

Openingsgebed

(1)

God van gerechtigheid,
open ons de weg van uw verbond,
dat lied van uw grote liefde tot ons, mensen.

**Open ons de weg van Jezus,
dat wonderlijk verhaal van God die mens wordt.**

Open ons de weg van de wereld waarin we leven:
vreugde en verdriet, liederen en hartenkreten.

**Open ons de weg naar onze naasten:
hun vragen om hulp, hun woorden van genegenheid.**

Open ons de weg naar het eigen hart,
het stille geheim van uw aanwezigheid.

**Open ons uw weg God
en leer ons de tekenen van de tijd te lezen en te verstaan.**

Dan zal de blijde boodschap van Jezus
weerklink vinden in ons midden en op deze aarde.
We vragen het in Zijn naam.
Amen.

naar 'Kees Pannekoek'

(2)

**God, Vader en Moeder van alle mensen,
overal waar mensen zorgzaam met elkaar omgaan,
ben Jij in ons midden.
Vervul ons hart van dankbaarheid voor elke vorm van solidariteit
die we zelf mogen ondervinden,
voor elke vorm van solidariteit waar we zelf mogen aan werken.
Dit vragen we in naam van Jezus.
Amen.**

Eerste lezing

(1)

Welke wijzen heeft de wereld nodig?

Welke wijzen heeft de wereld nodig?

Wie zijn de echte meesters en gidsen?

De echte meesters en gidsen zijn zij die weet hebben van de verborgen, diepere betekenissen in mens en wereld.

Zij die niet meedoen met machtigen die het leven en samenleven naar hun hand zetten.

Zij die aandachtig en waakzaam zijn en tijdig de tekenen des tijds lezen.

Zij die wonder én wonde in mens en wereld zien,
en zich kunnen openen voor het 'wel en wee'
in een kind, in een geliefde naaste, in een medemens in nood, in een volk verdrukt.

Zij die hun eigen comfort en veiligheid kunnen verlaten
en gaan knielen bij kleinen en kwetsbaren.

Zij die van hun eigen schatten geven omdat ze beseffen dat wat niet wordt gegeven,
zijn glans en betekenis verliest.

Zij die omwegen maken en andere wegen gaan
om onrecht en geweld geen nieuwe kans te geven.

De echte meesters en gidsen zijn zij die worden geleid door een dieper weten:
niet enkel de mens maakt de weg, de Weg maakt ook de mens.

Uit brochure 'tussen-haakjes' van ACW Brussel

(2)

Paus Franciscus pleit tegen een economie die mensen uitsluit en voor bevordering van de solidariteit

Neen tegen een economie van uitsluiting

“Hoe is het mogelijk dat het geen nieuws is als een oudere dakloze doodvriest, maar dat het wel nieuws is als de beurs twee punten daalt? Dit is een vorm van uitsluiting. Kunnen wij aan de kant blijven staan als voedsel wordt weggegooid terwijl er mensen verhongeren? Dat is een vorm van ongelijkheid. (...) Uitsluiting heeft uiteindelijk te maken met de betekenis van het lidmaatschap van de samenleving; zij die uitgesloten worden, zijn niet langer de onderkant of de rand van de samenleving, niet de machtelozen, neen zij zijn er zelfs geen deel meer van. De uitgeslotenen zijn niet de ‘verdrukten’ maar vuilnis, afval.” (53)

Het idee dat economische groei door een vrije markt onvermijdelijk tot meer rechtvaardigheid en betrokkenheid in de wereld leidt, geeft uitdrukking aan een wreed en naïef vertrouwen in de goedheid van de economische machthebbers en in de verafgode werking van het heersende economische systeem. Er ontstaat een wereldwijde onverschilligheid en tenslotte zijn wij niet meer in staat tot medelijden met de armen en tot huilen om de pijn van anderen, en voelen we geen behoefte meer om hen te helpen. “De cultuur van bezit doodt ons.” (54)

Ja tegen bevordering van de solidariteit

“Iedere individuele christen en iedere gemeenschap is geroepen om een instrument in Gods hand te zijn ter bevrijding en verheffing van de armen en om hen in staat te stellen volledig deel van de samenleving te zijn.” (187)

“Het woord solidariteit is een beetje versleten en wordt bij tijd en wijlen slecht begrepen, maar het verwijst naar iets dat meer is dan enkele daden van liefdadigheid. Het veronderstelt de creatie van een nieuwe mentaliteit die doet denken in termen van gemeenschap en van voorrang voor het leven van allen boven de toe-eigening van goederen door enkelen.” (188)

“Solidariteit is de spontane reactie van hen die zich realiseren dat de sociale functie van bezit en de universele bestemming van goederen waarden zijn die het persoonlijke bezit te boven gaan. (...) Solidariteit moet geleefd worden als het besluit aan de armen terug te geven wat hen toebehoort.” (189)

“We moeten naar een solidariteit groeien die alle volkeren toestaat scheppers van hun eigen bestemming te worden, want iedere mens is geroepen zichzelf te ontwikkelen.” (190)

Uit ‘De vreugde van het Evangelie’ – Paus Franciscus 24 november 2013 – samenvatting door Pier Tolsma.

(3)

Tussen verleden en toekomst – verbonden met elkaar –

Vandaag bijeen met collega's en vrijwilligers, vrienden en sympathisanten.
Een heel stuk weg afgelegd, samen in beweging.

Samen in het spoor van een rijke traditie, van geloof en engagement,
samen in beweging.

Blijvend geloven in de liefde tussen mensen,
als basis voor relaties, als basis voor samen wijk en wereld maken.

*Ideale liefde, oneindig en onvoorwaardelijk
mogen we in de christelijke traditie 'God' noemen.*

Blijven geloven in engagement en gedrevenheid.
In de hoop en het vertrouwen dat wat we doen zin heeft
en leidt tot een leukere, solidaire betere wereld.

Eindeloze bezieling mogen we in de christelijke traditie 'Geest' noemen.

Blijvend geloven in mensen als voorbeeld, steun en motivatie.
Mensen die zoveel engagement en liefde tonen dat ze hun hele leven inkleuren
met die inzet, soms lijkt het alsof ze hun leven weggeven.

*Een leven van inzet, bezield door die eindeloze liefde tot de uiterste consequenties:
zo'n voorbeeld in de figuur van 'Jezus' houden we ons voor in die christelijke traditie.*

Blijven geloven want het biedt een fundament om keuzes te maken.
Om perspectief te bieden.
In de overtuiging dat daar het echte leven ligt.
Sterker dan dood en wanhoop.

Jan kint – ACW Antwerpen

(4)

Handelingen 1,1-11 : 'Wat staan jullie daar toch naar de hemel te kijken?'

(5)

***Vertegenwoordigers van ACW en de partnerorganisaties vertellen kort – in enkele zinnen –
wat voor hen de kern is van de weg die de Christelijke werknemersbeweging moet gaan.***

Evangelie van Hemelvaart volgens Matteüs 28,16-20 :

'Ik ben met u, alle dagen'.

Homilie (*vind je online vanaf midden mei*)

Geloofsbelijdenis

(1)

Ik geloof in God die heet :

“Ik zal er zijn voor allen, niemand uitgesloten.”

**Hij is de kern, de bron van onze solidariteit.
Op Hem wil ik mijn inzet afstemmen
en Zijn naam maken tot de rode draad van mijn leven.**

Ik geloof in Jezus van Nazaret, de Christus,
het levende verzet tegen iedere uitsluiting.

**In Hem heeft onze God
handen en voeten gekregen.
In Hem is Zijn naam werkelijkheid geworden.
Ik geloof dat Hij niet vergeefs heeft geleefd
en niet vergeefs is gestorven,
maar dat Hij elke dag opnieuw verrijst
in mensen die vandaag
zijn solidariteit met de uitgeslotenen belichamen.**

Ik geloof in Gods Geest,

**die ook vandaag mensen bezielt en aanzet
om Jezus' manier van leven tot de hunne te maken
en de weg te gaan van breken en delen,
van goedheid en gerechtigheid,
van liefde en vrede,
altijd weer ten bate van de minsten.
Ik geloof in Hem die heet : “Ik zal er zijn voor u”.
En ik weet en besef : Zijn Boodschap is te doen.
Amen.**

(2) Engagementstekst

Mensen van betekenis – mensen die inspireren
mensen die bevrijdend zijn – mensen die aandacht schenken
mensen die vernieuwend zijn – mensen die het goede bevorderen

Daar geloven wij in en zo willen wij ons christen zijn beleven

Mensen van betekenis – mensen die onvergetelijk zijn
mensen die om je geven – mensen die te vertrouwen zijn
mensen die oprecht zijn – mensen die toegewijd leven

Daar geloven wij in en zo willen wij ons christen zijn beleven

Mensen van betekenis – mensen die luisteren
mensen die kunnen zwijgen – mensen die rust uitstralen
mensen die gewoon het goede doen – mensen die vragen open houden

Daar geloven wij in en zo willen wij ons christen zijn beleven

Mensen van betekenis – mensen van alle tijden
mensen van alle rangen en standen – mensen vaak onopgemerkt
mensen om te waarderen – mensen om over te vertellen

Daar geloven wij in en zo willen wij ons christen zijn beleven

Mensen van betekenis...
ze leven in ons door
ze houden de hoop gaande
ze blijven van waarde.

Voorbeden

(1)

Laat ons bidden voor de eeuwige pessimisten die altijd alles donker inzien:
dat ze worden bevrijd van cynisme en pessimisme
die alle goede krachten in de mensen lam leggen...
Laat ons (zingend) bidden.

Laat ons bidden voor de twijfelaars en onzekeren,
die wel inzien dat er ander leven voor hen is weggelegd,
maar de moed missen een keuze te maken:
dat ze de kracht vinden om nieuwe wegen in te slaan...
Laat ons (zingend) bidden.

Laat ons bidden voor de overmoedigen die hun eigen mogelijkheden overschatten:
dat ze de moed hebben om hun eigen grenzen en beperkingen in te zien...
Laat ons (zingend) bidden.

Laat ons bidden voor onszelf en alle andere christenen:
dat we onszelf niet onzichtbaar en onhoorbaar maken in deze wereld,
dat we de moed hebben om goed te noemen wat goed is
en onrechtvaardig wat onrechtvaardig is...
Laat ons (zingend) bidden.

Laat ons bidden voor al onze dierbare overledenen :
familie en vrienden, leden en bestuursleden,
voor
Dat ze leven en vrede mogen vinden aan de andere kant van dit leven...
Laat ons (zingend) bidden.

(2)

Laten we denken aan, laat ons bidden voor de mensen
die worden aangeduid met woorden als 'publiek', 'massa', 'product' of 'nummer zoveel':
dat er monden zijn die hen bij name noemen...
Laat ons bidden.

Laten we denken aan, laat ons bidden voor zieken en vereenzaamden,
voor verslaafden, gevangenen en alle anderen
die nauwelijks deel hebben aan onze samenleving:
dat er ogen zijn die naar hen omzien...
Laat ons bidden.

Laten we denken aan, laat ons bidden voor de straatkinderen in de derde wereld van wie vaak geen naam op papier staat, voor de mensen op de vlucht omwille van onrecht, discriminatie en geweld: dat er handen zijn die hen redden uit niemandsland... Laat ons bidden.

Laten we denken aan, laat ons bidden voor kledingarbeiders- en arbeidsters in Bangladesh, in het Zuiden die door Wereldsolidariteit onder onze aandacht worden gebracht: dat zij volop steun krijgen voor betere arbeidsomstandigheden, dat bedrijfsleiders en regeringen willen betalen voor een leefbaar loon en investeren in veiligere fabrieken en dat vakbonden worden toegelaten; dat er monden, ogen en handen open gaan voor 'schone kleren' wereldwijd... Laat ons bidden.

*God van liefde en gerechtigheid,
Jij die de namen van mensen schrijft in de palm van uw hand,
hoor ons bidden en help ons in alle mensen het eigene en unieke te zien.
Dat vragen wij U omwille van Jezus, die het altijd opnam voor de kleinen en naamlozen.
Amen.*

Gebed over de gaven

**God van liefde en gerechtigheid,
deze tafel is voor ons het teken van onderlinge verbondenheid met elkaar,
het teken dat we elkaar nodig hebben en vaak op elkaar aangewezen zijn.
Zie onze bereidheid te leven als mensen die iets willen betekenen voor anderen.
Moge dit brood en deze wijn ons krachtig maken om de weg te gaan
van aandacht en zorg, van breken en delen voor elkaar.
Net zoals Jezus het ons heeft voorgedaan,
onze gids voor al de dagen van ons leven.
Amen.**

Eucharistisch gebed

(1)

Eucharistisch gebed XI C : Jezus gaat aan geen enkele nood voorbij

(2)

Eucharistisch gebed : 'Samen de weg van het leven gaan'

- De Heer zal bij u zijn ...
- Verheft uw hart ...
- Brengen wij dank aan de Heer, onze God ...

God van liefde en gerechtigheid,
hoe wonderlijk zijn de wegen die Jij met ons gaat.
Jij roept ons bij onze naam om medemens en naaste te zijn,
om schouder aan schouder de weg van het leven te gaan,
om te groeien naar uw beeld en gelijkenis.

**Wij zeggen dank
voor medemensen die ons woorden van liefde en vrede,
tederheid en troost toespreken,
die ons nabij blijven in moeilijke uren van angst en onzekerheid,
pijn en eenzaamheid,
die met ons meegaan en ons doen groeien tot nieuwe levenskracht.**

We zeggen dank, God,
voor al het goede en het geluk dat wij mogen ervaren,
voor wat ons mild en hoopvol stemt,
voor wat ons nieuwe perspectieven biedt en ons hart beroert.
Daarom richten wij ons tot U en met deze woorden :

Heilig, heilig, heilig...

God van liefde en gerechtigheid,
Jij die onze ziel aanspreekt en onze diepste levensbron bent,
Jij die telkens weer geroepen wordt bij wieg en graf,
bij rouwen en bij 'houden van',
naar U zien wij uit als naar een hemel die ons wacht :
Jezus Christus zelf,
die zich als brood voor de wereld heeft geschonken.

In zijn naam en tot zijn gedachtenis
nemen ook wij brood in de handen en wij vragen U:

+ Zend uw Geest over deze gaven opdat wij zouden doen wat Jezus deed.
Naar zijn voorbeeld zijn wij hier samen om het brood te delen met elkaar...

- Woorden laatste Avondmaal -

God van liefde en gerechtigheid,
zo gedenken wij de dood van Jezus Christus,
we belijden zijn opstanding en wij verwachten zijn toekomst.

Wij bidden om uw Geest en vragen :
open ons hart voor de vragende aanwezigheid van mensen,
open onze ogen opdat wij hun leven zien,
open onze oren opdat wij hun diepste verhaal zouden horen.

In die geest bidden wij voor mensen waarmee we verbonden leven
in goede en kwade dagen...

Wij gedenken ook hen van wie wij afscheid hebben genomen...

**Geef dat wij bewust mogen worden dat breken en delen
het geheim is van samenleven.**

Laat ons komen op het spoor van Jezus,
die ons doet opstaan uit onmacht en verlamming,
die ons doet bouwen aan een wereld waar ruimte is voor iedereen.
Beziel ons met uw Geest en boetseer ons tot mensen voor mensen,
evenbeeld van uw zorg om alles en allen.

Geef dat het zichtbaar is dat wij evangelische mensen willen zijn,
levende wezens van tastbare solidariteit,
van voelbare en hoopvolle toekomst,
van een levende en nabije God...

Door hem en met hem en in hem zal uw Naam geprezen zijn,
Heer onze God, almachtige Vader, in de eenheid van de heilige Geest,
hier en nu en tot in eeuwigheid. Amen.

Onze Vader (samen bidden)

Vredeswens

(1)

Gaandeweg vrede huis aan huis:
eens zal het koninkrijk komen.

Op mensenvoeten komt het nabij, in mensenharten bloeit het open,
langs mensenwegen breekt het door, in mensenogen licht het op:
gaandeweg vrede huis aan huis.

(2)

Laat uw aangezicht zien, God, in mensen die barrières slopen,
die openingen maken waar wegen afgesloten zijn.
Laat uw stem horen in mensen die geloofwaardig spreken en handelen.
Laat uw licht schijnen in mensen die krachtig zijn in hun mededogen,
in mensen mild in hun oordeel.
Dan zal menswaardigheid opbloeien en zal er vrede heersen.

Moge die vrede van de Heer met u zijn.
En geven wij die boodschap van vrede en solidariteit door aan elkaar.

Communie

Bezinningstekst na de communie

(1)

De weg

De weg die wij tonen zal ons thuisbrengen.
De hoop die wij geven zal ons vertrouwen vergroten.
De dank die wij betuigen zal onze vreugde zijn.
De pijn die wij verzachten zal ons genezing brengen.
De hand die wij reiken zal ons rechthouden.
De bloem die wij aanbieden zal ons leven kleur geven.
De vriendschap die wij geven zal vriendschap ontmoeten.
Het voedsel dat wij delen zal ons in leven houden.
De schuld die wij vergeven zal ons bevrijden.
De waardering die wij uitspreken zal ons leven verblijden.
De mildheid waarmee wij oordelen zal ons leven verzachten.
De tevredenheid die wij laten blijken zal onze levenshouding veranderen.

Frans Weerts

(2)

Vrijwillig

Zomaar, voor niets.
Zomaar, zonder reden.
Een schouderklop, een ruggensteun,
een luisterend oor, een helpende hand.
Jij, met je hele ik
zomaar voor een ander.

Zomaar, of toch niet,
maar uit engagement.
Groter dan eindeloos
en zo broodnodig in ons samenzijn.

Daarom verdien jij
1000 keer dank
en ons warm hart.

Niet zomaar, voor niets.
Niet zomaar, zonder reden.
Maar om al jouw keren 'zomaar'.

Katrien Schryvers

Slotgebed

(1)

**God van liefde en gerechtigheid,
help ons nieuwe sporen te trekken en nieuwe wegen te gaan.
Geef dat onze missie niet bij woorden blijft maar zichtbaar is in daden.
Schenk ons de kracht om samen met velen te werken aan een betere samenleving.
Schenk ons aandacht voor al diegenen die het moeilijk hebben, dichtbij of veraf.
Schenk ons de nodige energie om ons in te zetten
voor een solidaire, sociale, rechtvaardige en duurzame maatschappij.
We vragen het in Jezus' naam.
Amen.**

(2)

**God, Vader en Moeder van alle mensen,
maak ons sterk om de heersende onrechtvaardigheid aan te pakken.
Maak ons vindingrijk om uitbuiting en misbruik van mensen aan te klagen.
Maak dat we speculatie en winstbejag omzetten in algemeen welzijn.
Maak dat we onverschilligheid kunnen afwenden.
Maak dat we niet in de val van de verzuring stappen.
Maak dat we zorg dragen voor elkaar.
Maak dat we blijven opkomen voor de kwetsbare mens.
Maak dat we blijven geloven dat bij U het leven en de liefde het laatste woord krijgen.
Amen.**

Zending

(1)

We mochten hier en nu bij elkaar geloof en hoop vinden,
in ons sociaal verhaal, vernieuwde kracht tot solidariteit.
Dat wij ook morgen in beweging komen
ondanks tegenkrachten, ondanks tegenslag.

Dat wij elkaar niet loslaten.
Dat wij elkaar blijven aanmoedigen.
Dat wij elkaar tot zegen mogen blijven voor 'onderweg'.
Dat God – gids en bron van menselijkheid en gerechtigheid –
met ons mag blijven meegaan,
als een zegen die ons nooit verlaat,
als een zegen voor onszelf, voor onze inzet en voor ieder ander.

(2)

Dat wij elkaar in onze beweging blijven zoeken.
Dat wij ons openen voor elkaars rijkdom.
Dat wij, doorheen verschillen in visie, elkaar vinden en onze krachten samen bundelen.
Dat wij elkaar niet loslaten bij moeilijkheden en tegenwind.
Dat wij onze gelijkstemmigheid bewaken en versterken
omwille van onze gemeenschappelijke zorg voor solidariteit.

Zegen